

Sygn. akt III RC 234/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Piszcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Katarzyna Zielińska

Protokolant st. sek. sąd. Agnieszka Kulikowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 listopada 2015 roku w P.

sprawy z powództwa S. N. (1)

przeciwko małoletnim M. N. i O. N. zastąpionym przez przedstawicielkę ustawową A. J.

o obniżenie alimentów

oddala powództwo.

Sygn. akt III RC 234/15

UZASADNIENIE

S. N. (1) wystąpił o obniżenie alimentów zasądzonych:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P. z dnia 9 czerwca 2013 roku w sprawie VIII RC 63/13 na rzecz małoletniej O. N. z kwoty po 450 złotych miesięcznie do kwoty po 150 złotych miesięcznie, począwszy od dnia 1 sierpnia 2015 roku,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w P. z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie VIII RC 191/13 na rzecz małoletniego M. N. z kwoty po 450 złotych miesięcznie do kwoty po 150 złotych miesięcznie, począwszy od dnia 1 sierpnia 2015 roku.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że aktualnie nie jest w stanie łożyć na rzecz małoletnich pozwanych alimentów w łącznej kwocie 900 złotych. Wskazał, że dokładając drugie 900 zł od matki małoletnich, gdyż taki sam obowiązek alimentacyjny mają oboje rodzice, daje to kwotę 1800 złotych miesięcznie na utrzymanie małoletnich, która jest bardzo wysoka i przekracza najniższe krajowe wynagrodzenie.

Powód podkreślił, że od września ubiegłego roku na stałe przebywa i mieszka w Polsce. Z rodzicami, u których wcześniej pracował, nie utrzymuje kontaktów, ani też nie uzyskuje od nich żadnej pomocy. Pozostaje z nimi w konflikcie z powodów prywatnych. Dodał, że ma poważne problemy zdrowotne. Nieodwracalnie stracił wzrok w oku lewym, zaś na oko prawe z biegiem czasu widzi coraz gorzej. Wymaga natychmiastowego przeszczepu rogówki oka. Operacja taka jest jednak bardzo ryzykowna, dlatego używa specjalnej soczewki i płynów pielęgnacyjnych, które co kilka miesięcy trzeba wymieniać. Każda wymiana wiąże się z kosztami od 1 200 zł do 1 500 zł. Ponadto ponosi koszty wizyt kontrolnych w specjalistycznej klinice w G. lub S..

Nadto podniósł, że z uwagi na problemy ze wzrokiem ma trudności w znalezieniu stałego zatrudnienia. Pracuje dorywczo przy zrzębie drzewa. Z tego tytułu uzyskuje dochód w wysokości 700-800 złotych miesięcznie, w zależności

od ilości przepracowanych godzin. Zarejestrowany jest w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. W dniu 6 grudnia 2014 roku zawarł związek małżeński z S. N. (2), która jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Tym samym pozostaje na jego utrzymaniu. S. N. (2) ma 8-letniego syna z nieformalnego związku, na rzecz którego otrzymuje alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie. Ojciec chłopca jest pozbawiony władzy rodzicielskiej. Od dnia ślubu dziecko pozostaje na utrzymaniu powoda. Chłopiec cierpi na dysfunkcję rozwoju percepcji wzrokowej, skrzyżowaną lateralizację, zaburzenia sprawności grafomotorycznej i wadę wymowy. S. N. (2) zmuszona była zrezygnować z pracy, by całkowicie poświęcić się pomocy dziecku, nauczaniu go czytania i pisania. Co drugi dzień, a czasami codziennie, uczęszcza z synem na terapię logopedyczną, zajęcia u pedagoga, wizyty w poradni psychologiczno-pedagogicznej, z której posiada opinię o trudnościach i wymaganiach dziecka. W najbliższym czasie powód planuje przysposobić syna swojej żony.

Powód wskazał, że wraz z żoną i jej synem mieszkają w G. w wynajętym mieszkaniu. Opłaty za mieszkanie wynoszą: 150 zł – wynajem, 330 zł – czynsz, 97 zł – fundusz remontowy, 110 zł – energia elektryczna. Powód ma zaciągniętą pożyczkę, którą powinien spłacać w kwocie po 140 zł miesięcznie. Koniec spłaty przypada za rok. Z braku środków finansowych opłaty za mieszkanie nie są robione na czas, a raty pożyczki przez dłuższy czas nie były płacone. Do tego dochodzi wyżywienie trzyposobowej rodziny i zaspokojenie potrzeb chłopca. S. N. (2) także posiada zobowiązania finansowe. Małżonkowie nie posiadają żadnych oszczędności ani wartościowych rzeczy, z których mogliby czerpać dochód. Nie mogą liczyć na pomoc finansową od rodziców. Żyją skromnie.

Powód podniósł nadto, że matka małoletnich pozwanych A. J. jest osobą zdrową, zdolną do podjęcia każdej pracy. Pracując, polepszyłaby sytuację swoją i dzieci. Poza tym wraz z dziećmi mieszka u swojej matki i nie ponosi kosztów utrzymania mieszkania. Nieustannie otrzymuje pomoc finansową od matki i babki. Jej ojciec prowadzi dobrze prosperującą firmę w zakresie usług leśnych, tym samym może jej zapewnić pomoc lub pracę.

Ustawowa przedstawicielka małoletnich pozwanych, A. J., w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu podniosła, że obniżenie alimentów drastycznie pogorszy stopę życiową małoletnich. Małoletni M. N. we wrześniu bieżącego roku rozpoczął naukę w I klasie szkoły podstawowej. Małoletnia O. N. nie ukończyła jeszcze trzech lat. Dopiero od września 2016 roku będzie uczęszczała do przedszkola. Z tego powodu matka małoletnich nie ma możliwości podjęcia stałego zatrudnienia. Wynajęcie opieki do dziecka wiązałoby się bowiem z kosztami. Matka małoletnich zdaje sobie sprawę, że obowiązek alimentacyjny ciąży na obojgu rodzicach. Z obowiązku tego się wywiązuje. Niejednokrotnie dorabia sprząając domy wczasowe. Pomaga również swojej babci, która prowadzi obiady domowe, w zamian za co otrzymuje pomoc finansową. Wszystkie uzyskane środki matka małoletnich przeznacza na utrzymanie dzieci.

Ustawowa przedstawicielka małoletnich pozwanych podniosła nadto, że powód nie interesuje się małoletnimi pozwanymi, ich stanem zdrowia, rozwojem. Nie odwiedza dzieci, nie dzwoni do nich. Małoletnia O. N. nie zna ojca. Zdaniem ustawowej przedstawicielki małoletnich pozwanych nie prawdą jest, że rodzina powoda co miesiąc dysponuje dochodem w łącznej wysokości 1 100 zł. Po opłaceniu rachunków za mieszkanie i kosztów wynajmu, na przeżycie pozostawałaby im kwota 260 zł, co jest niemożliwe. Wskazała, że cała rodzina powoda mieszka w Niemczech, gdzie prowadzi dobrze prosperującą firmę w zakresie usług leśnych. Powód nigdy nie płacił alimentów zasądzonych na rzecz małoletnich pozwanych. Także wtedy, gdy jego sytuacja materialna była bardzo dobra.

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni M. N., urodzony (...) i małoletnia O. N., urodzona (...), są dziećmi z nieformalnego związku (...). Rodzice małoletnich rozstali się 26 grudnia 2012 roku.

(okoliczności bezsporne)

Sąd Rejonowy w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 9 czerwca 2013 roku
wydanym w sprawie VIII RC 63/13 zasądził od S. N. (1) na rzecz małoletniej O. N. alimenty w kwocie po 450 złotych miesięcznie.

(dowód: wyrok z dnia 09.06.2013r. k. 30 akt sprawy VIII RC 63/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie)

Sąd Rejonowy w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w P. wyrokiem z dnia 23 czerwca 2014 roku
wydanym w sprawie VIII RC 191/13 alimenty, ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Piszku w dniu 17 sierpnia 2010 roku w sprawie III RC 143/10, od pozwanego S. N. (1) na rzecz małoletniego powoda M. N. w kwocie po 350 złotych miesięcznie, z dniem 27 czerwca 2013 roku podwyższył do kwoty po 450 złotych miesięcznie.

(dowód: wyrok z dnia 23.06.2014r. k. 37 akt sprawy VIII RC 191/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie)

Małoletnia O. N. miała wówczas prawie siedem miesięcy. Była zdrowa. Pozostawała pod bezpośrednią opieką matki.

Małoletni M. N. miał cztery lata i osiem miesięcy. Był zdrowy. Uczęszczał do przedszkola.

A. J. była osobą bezrobotną, zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy w P., bez prawa do zasiłku. Razem z dziećmi mieszkała u swojej matki. Pozostawała na utrzymaniu swojej babci.

(dowód: zaświadczenie z PUP k. 5 akt sprawy VIII RC 191/13 Sądu Rejonowego w Szczytnie)

S. N. (1) był kawalerem. Oprócz małoletnich O. N. i M. N. nie miał nikogo na utrzymaniu. Pozostawał w związku nieformalnym. Jego partnerka miała dziecko w wieku 7 lat, na które otrzymywała alimenty wypłacane z funduszu alimentacyjnego. S. N. (1) mieszkał w Niemczech, gdzie razem z partnerką wynajmował mieszkanie, płacąc za nie 250 euro miesięcznie. Pracował w Niemczech, w firmie swojego ojca, jako pilarz. Miesięcznie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 300 euro. S. N. (1) nie widział na lewe oko. Nie miał z tego tytułu orzeczonego stopnia niepełnosprawności.

(dowód: ustalenia Sądu Rejonowego w Szczytnie w sprawie VIII RC 191/13 zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku k. 44)

Obecnie małoletnia O. N. ma 3 lata. Pozostaje pod bezpośrednią opieką matki. Natomiast małoletni M. N. ma 6 lat i od września bieżącego roku rozpoczął obowiązek szkolny. Uczęszcza do I klasy Szkoły Podstawowej w R.. Dzieci są zdrowe.

A. J. ma 24 lata i średnie wykształcenie. Dwa lata temu ukończyła kurs fryzjerski. Jest panną. Nie pozostaje w związku nieformalnym. W dalszym ciągu mieszka z dziećmi u swojej matki. Pozostaje na utrzymaniu rodziców. Matka A. J. zatrudniona jest w Pracowni Fizjoterapii w P. w rejestracji, natomiast ojciec prowadzi firmę w zakresie usług leśnych.

A. J. jest zdrowa. Nigdzie nie pracuje. Zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. W okresie letnim podejmowała prace dorywcze. Sprzątała łódzie oraz pracowała na stołówce prowadzonej przez jej babcię.

(dowód: zeznania ustawowej przedstawicielki małoletnich pozwanych k. 38)

S. N. (1) ma 28 lat. Z zawodu jest mechanikiem pojazdów samochodowych. Posiada prawo jazdy kat. B oraz ukończony kurs na żurawie przenośne i pilarza.

W dniu 6 grudnia 2014 roku S. N. (1) zawarł związek małżeński ze swoją dotychczasową partnerką. Ze związku tego nie posiada dzieci. Jego żona, S. N. (2), jest zdrowa. Zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku.

Na utrzymaniu ma 8-letniego syna K. K., na którego otrzymuje alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie. Chłopiec ma wadę wymowy oraz problemy w nauce czytania i pisania.

Do lipca-sierpnia 2014 roku S. N. (1) mieszkał z obecną żoną i jej synem w Niemczech w wynajętym mieszkaniu. Koszty utrzymania mieszkania ponosili jego rodzice. Pracował jako pilarz w firmie swojego ojca, za wynagrodzeniem w wysokości około 400 euro miesięcznie. Ponieważ małoletni K. K. nie radził sobie w szkole z językiem niemieckim, matka małoletniego i S. N. (1) zdecydowali o powrocie do Polski. Rodzice S. N. (1) byli przeciwni jego wyjazdowi z Niemiec. Z tego powodu są skonfliktowani z synem.

Po powrocie z Niemiec S. N. (1) zamieszkał z obecną żoną i jej synem w G. w wynajętym lokalu mieszkalnym. Za wynajem mieszkania, łącznie z opłatami i media, płaci około 700 zł miesięcznie.

S. N. (1) zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku. Pracuje dorywczo przy zrębie drzewa za wynagrodzeniem w wysokości 700-800 zł miesięcznie. Nie posiada żadnego majątku. Od 2010 roku nie widzi na lewe oko, jednak z tego tytułu nie ma orzeczonego stopnia niepełnosprawności. Od tego czasu używa specjalnej soczewki na oko prawe. Co 8 miesięcy dokonuje wymiany soczewki wraz z płynami pielęgnacyjnymi. Ponosi wówczas koszt w łącznej wysokości 1 270 zł. Pali papierosy, na co wydaje około 200 zł miesięcznie.

S. N. (1) ma zaciągnięty kredyt w wysokości 1 000 zł, zaś jego żona kredyt w wysokości 2 000 zł. O. mają również zobowiązanie finansowe wobec sąsiadów w kwocie 600 zł.

S. N. (1) nie płaci alimentów zasądzonych na rzecz małoletnich M. N. i O. N.. Od początku są one wypłacane z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa powoda k. 36; zeznania powoda k. 37v-38; zeznania ustawowej przedstawicielki małoletnich pozwanych k. 38)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, a w szczególności zeznań stron i dokumentów złożonych przez strony oraz zeznań stron i dokumentów znajdujących się w aktach spraw Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII RC 63/13 i VIII RC 191/13. Sąd dał wiarę w całości dowodom z dokumentów, zaś dowodom z zeznań stron w zakresie wyżej opisanym.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, w tym podwyższenia, obniżenia lub uchylecia alimentów.

Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, istotne zwiększenie lub zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Rozstrzygnięcie oparte na podstawie art. 138 kro polega na porównaniu stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie.

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy po zasądzeniu alimentów w dniu 9 czerwca 2013 roku w sprawie VIII RC 63/13 i w dniu 23 czerwca 2014 roku w sprawie VIII RC 191/13, nastąpiła istotna zmiana okoliczności w zakresie sytuacji rodzinnej, osobistej i zarobkowej zobowiązanego oraz w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych, uzasadniająca zmianę dotychczasowej wysokości alimentów. Dlatego też Sąd przede wszystkim porównał, po pierwsze, jak kształtowały się usprawiedliwione potrzeby małoletnich pozwanych w dacie poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, a jak w czasie orzekania w niniejszej sprawie, a po wtóre - porównał możliwości zarobkowe i majątkowe powoda we wskazanych wyżej okresach.

Nie budzi wątpliwości, że obowiązek alimentacyjny powoda S. N. (1) względem małoletnich pozwanych M. N. i O. N. istnieje w dalszym ciągu. Rodzice zobowiązani są bowiem do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie i nie posiadają własnego majątku, z którego dochody wystarczałyby na

całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania lub wychowania (art. 133 § 1 kro). Powód nie wnosił zresztą o uchylenie alimentów, a jedynie o ich obniżenie.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Zgodnie z art. 96 kro, rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Stosownie do tej dyrektywy rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych, i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Od daty zasądzenia alimentów na rzecz małoletniej O. N. upłynęły ponad 2 lata, natomiast od daty zasądzenia ostatnich alimentów na rzecz małoletniego M. N. – ponad rok. Powód nie wykazał, aby zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem i wychowaniem małoletnich pozwanych. O. N. nie uczęszcza jeszcze do przedszkola i z racji wieku wymaga stałej opieki. Natomiast M. N. ma 6 lat i rozpoczął obowiązek szkolny, co wiąże się z szeregiem wydatków, zwłaszcza na początku roku szkolnego. Należy wskazać, że wraz z dorastaniem i przede wszystkim kształceniem, usprawiedliwione potrzeby dziecka co do zasady wzrastają. Matka małoletnich nie jest w stanie sama sprostać ciągle rosnącym wydatkom związanym z utrzymaniem i wychowaniem dzieci.

Sytuacja matki małoletnich pozwanych nie uległa zmianie. Jest ona osobą bezrobotną. Konieczność sprawowania stałej opieki nad małoletnią O. N. powoduje, że ma ona znacznie ograniczone możliwości podjęcia pracy zarobkowej. Z kolei fakt, że aktualnie jest osobą bezrobotną, pozostającą na utrzymaniu swoich rodziców, powoduje, że nie posiada ona środków na wynajęcie opiekunki do najmłodszego dziecka.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że rodzice małoletnich pozwanych nie są zobowiązani do zaspokajania finansowych potrzeb dzieci w częściach równych. Zgodnie z treścią art. 135 § 2 kro, wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Małoletni pozwani znajdują się pod bezpośrednią opieką matki, która sama czyni starania o ich rozwój umysłowy i fizyczny, co wiąże się z nakładem osobistej pracy wychowawczej. Powód w ogóle nie interesuje się losem dzieci, nie utrzymuje z nimi żadnych kontaktów. W tej sytuacji ciężar finansowy utrzymania dzieci powinien spoczywać przede wszystkim na powodzie.

Powód aktualnie nie ma stałej pacy. Podejmuje prace dorywcze. Należy jednak podkreślić, że sytuacja ta jest wynikiem decyzji podjętej przez powoda – rezygnacji z pracy w firmie ojca. Przedtem powód osiągał stały dochód z tytułu wynagrodzenia za pracę i nie ponosił kosztów utrzymania mieszkania. Nie bez znaczenia w tej sprawie jest fakt, że powód ma wyuczony zawód mechanika pojazdów samochodowych oraz ukończył kurs na żurawie przenośne i kurs pilarza. Powód, pracując w firmie ojca, nabył doświadczenie i nic nie stoi na przeszkodzie, żeby sam otworzył podobną działalność gospodarczą, korzystając z form pomocy oferowanych przez urząd pracy. Zatem należy stwierdzić, że powód ma możliwości zarobkowe i przy dołożeniu należytych starań, jest w stanie osiągać dochody, które pozwolą mu spełniać obowiązek alimentacyjny wobec jego małoletnich dzieci. Nie stoi temu na przeszkodzie również stan zdrowia powoda, który nie został uznany za niezdolnego do pracy. Małoletni pozwani nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Z racji wieku zdani są wyłącznie na pomoc swoich rodziców. To na rodzicach ciąży obowiązek dostarczenia im środków utrzymania i wychowania. Wyłącznie od ich woli i możliwości zależy dalszy rozwój małoletnich.

Należy podnieść, że również żona powoda ma możliwości zarobkowe. Powinna zatem dołożyć należytej staranności w celu znalezienia źródła zarobkowania nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy, ponieważ na niej spoczywa obowiązek

utrzymania jej małoletniego syna. Powód przede wszystkim powinien wywiązywać się z obowiązku alimentacyjnego wobec swoich dzieci, a nie pasierba.

Biorąc powyższe na uwadze należy wskazać, że nie nastąpiła taka zmiana, która uzasadniałaby obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz małoletnich pozwanych. Powód i jego obecna żona, podejmując konkretne decyzje życiowe, w tym finansowe, decydując się na powrót do kraju, nie mając gwarancji znalezienia w nim stałego zatrudnienia i w dalszej kolejności możliwości poniesienia kosztów własnego utrzymania, winni byli mieć na uwadze, że mają na utrzymaniu dzieci ze swoich związków nieformalnych, którym w pierwszej kolejności muszą zapewnić utrzymanie.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonanie obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 stycznia 2000r. w sprawie I CKN 1077/99, LEX nr 51637). Nie bez znaczenia jest fakt, że powód na kupno papierosów przeznacza 200 zł miesięcznie, co nie stanowi priorytetowych wydatków w jego utrzymaniu.

Mając na uwadze powyższe, uznając, że powód dysponuje możliwościami zarobkowania na poziomie pozwalającym czynić zadość dotychczasowemu obowiązkowi alimentacyjnemu względem małoletnich pozwanych, Sąd na podstawie powołanych na wstępie przepisów powództwo oddalił.